

Bryssel, 13. helmikuuta 2017
(OR. en)

Toimielinten väliset asiat:

2016/0379 (COD)
2016/0380 (COD)
2016/0377 (COD)
2016/0378 (COD)
2016/0382 (COD)
2016/0376 (COD)
2016/0381 (COD)
2016/0375 (COD)

5800/1/17
REV 1

ENER 24
CLIMA 13
CONSOM 28
TRANS 35
AGRI 51
IND 20
ENV 88
COMPET 84
FISC 39
ECOFIN 81
RECH 37
IA 23
CODEC 129

ILMOITUS

Lähettäjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Kom:n asiak. nro: 15135/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301
FISC 221 IA 131 CODEC 1809
+ ADD 1 – 2
15150/16 ENER 420 ENV 760 CLIMA 171 COMPET 640 CONSOM 302
FISC 222 IA 133 CODEC 1816
+ ADD 1
15151/16 ENER 421 IA 136 CODEC 1817
+ ADD 1
15149/16 ENER 419 IA 134 CODEC 1815
+ ADD 1
15120/16 ENER 417 CLIMA 168 CONSOM 298 TRANS 479 AGRI 650
IND 261 ENV 757 IA 130 CODEC 1802
15091/16 ENER 413 ENV 754 TRANS 473 ECOFIN 1149 RECH 340
IA 124 CODEC 1789
+ ADD 1
15108/16 ENER 416 ENV 756 TRANS 477 ECOFIN 1152 RECH 341
IA 125 CODEC 1797
+ ADD 1
15090/16 ENER 412 CLIMA 167 IA 123 CODEC 1788
+ADD 1

Asia: Puhtaan energian säädöspaketti (**ensimmäinen käsittely**)

a) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sähkön
sisämarkkinoista (uudelleenlaadittu)

- b) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (uudelleenlaadittu)
- c) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi riskeihin varautumisesta sähköalalla
- d) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (uudelleenlaadittu)
- e) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (uudelleenlaadittu)
- f) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta
- g) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU muuttamisesta
- h) Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi energiaunionin hallinnosta, direktiivin 94/22/EY, direktiivin 98/70/EY, direktiivin 2009/31/EY, asetuksen (EY) N:o 663/2009, asetuksen (EY) N:o 715/2009, direktiivin 2009/73/EY, neuvoston direktiivin 2009/119/EY, direktiivin 2010/31/EU, direktiivin 2012/27/EU, direktiivin 2013/30/EU ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta

– Keskustelu

I Lainsäädäntöehdotusten esittely

Komissio hyväksyi Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille -paketin 30. marraskuuta 2016.

Kahdeksan lainsäädäntöehdotusta sisältävä paketti on soveltamisalaltaan ja laajuudeltaan suurin energia-alan paketti, jonka komissio on koskaan esitellyt. Tiedonantoinen, vaikutusarviointineen ja muine täydentävine asiakirjoinen paketti sisältää yli 3 500 sivua. Tavoitteena on muuttaa energiaunionin energiajärjestelmää vuoteen 2030 mennessä ja siitä eteenpäin kohti vähähiilistä taloutta. Muutoksella pyritään myös tuomaan hyötyä suoraan kuluttajille, lisäämään työpaikkoja sekä edistämään talouskasvua, innovointia ja kilpailukykyä. Paketin kolme pääasiallista tavoitetta ovat asettaa energiatehokkuus etusijalle, saavuttaa maailmanlaajuinen johtoasema uusiutuvan energian alalla ja taata kohtuulliset sopimusehdot kuluttajille.

Kokonaisuus esiteltiin TTE-neuvoston (energia) istunnossa 5. joulukuuta 2016. Kaikkien kahdeksan ehdotuksen ensimmäinen yksityiskohtainen esittelykierros energiatyöryhmässä saatiin päätökseen tammikuussa ja helmikuun alussa 2017. Komission ehdottamat pakettiin sisältyvät aloitteet liittyvät kiinteästi toisiinsa. Siksi ehdotusten vaikutusarviointien pakollinen tarkastelu on jo aloitettu. Tässä tarkastelun alkuvaiheessa useimmat valtuuskunnat pitävät voimassa tarkasteluvaraumat kaikkiin ehdotuksiin.

Maltan puheenjohtajakauden painopisteiden mukaisesti on aloitettu energiatehokkuutta ja rakennusten energiatehokkuutta koskevien ehdotusten yksityiskohtainen tarkastelu, jotta niistä saataisiin aikaan yleisnäkemyks mahdollisesti vielä Maltan puheenjohtajakauden aikana.

Seuraavassa esitetään lainsäädäntöehdotusten pääkohdat.

Sähkömarkkinoiden rakenne

Sekä neuvosto että Euroopan parlamentti ovat toistuvasti korostaneet, että hyvin toimivat yhdenmetyt energiamarkkinat ovat paras keino taata kohtuulliset energianhinnat ja energian toimitusvarmuus ja mahdollistaa suurempien uusiutuvista energialähteistä tuotettujen sähkömäärien syöttäminen verkkoon kustannustehokkaalla tavalla. Kilpailukykyiset hinnat ovat olennaisen tärkeitä kasvun ja kuluttajien hyvinvoinnin saavuttamiseksi Euroopan unionissa, ja ne ovat siten myös EU:n energiapolitiikan ytimessä.

Sähkömarkkinoiden nykyinen rakenne perustuu ns. kolmanteen energiapakettiin, joka toi konkreettisia hyötyjä kuluttajille ja paransi heidän asemaansa energiamarkkinoilla. Se on myös kasvattanut Euroopan sähkömarkkinoiden likviditeettia ja lisännyt selvästi rajat ylittävää kauppaa.

Uudenlainen kehitys on kuitenkin muuttanut Euroopan sähkömarkkinoita perusteellisesti. Uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuus on kasvanut voimakkaasti, ja uusiutuvan energian kustannuskilpailukyky on parantunut. Siirtymä uusiutuvien energialähteiden käyttöön tulee jatkumaan, sillä se on keskeinen edellytys sille, että unioni pystyy täyttämään Pariisin ilmastopimuksen mukaiset velvoitteensa. Tuleville sähkömarkkinoille on luonteenomaista vaihtelevampi ja hajautetumpi sähköntuotanto, jäsenvaltioiden suurempi keskinäinen riippuvuus sekä uuden teknologian kuluttajille tarjoamat mahdollisuudet pienentää energialaskujaan ja osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille kysyntäjouston, oman kulutuksen ja varastoinnin kautta.

Edellä esitetyn perusteella komissio esitti marraskuun 2016 paketissa ehdotuksensa sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä annetun direktiivin, sähkömarkkinoista annetun asetuksen ja Euroopan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta annetun asetuksen uudelleenlaatimisesta. Lisäksi esitettiin ehdotus uudeksi asetukseksi riskeihin varautumisesta sähköalalla.

Ehdotetun lainsäädännön tavoitteena on lisätä joustavuutta ja siten mukauttaa nykyiset markkinasäännöt uusiin markkinarealiteetteihin. Tähän pyritään mahdollistamalla sähkön vapaa liikkuminen vääristymättömien hintasignaalien avulla. Samalla pyritään lisäämään kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia, maksimoimaan rajat ylittävästä koordinoinnista aiheutuvat hyödyt sekä tarjoamaan oikeita signaaleja ja kannustimia investoinneille, joita tarvitaan, jotta eurooppalaisesta energiajärjestelmästä voitaisiin tehdä entistä vähähiilisempi ja kilpailukykyisempi.

Lainsäädäntöehdotuksissa asetetaan myös etusijalle energiatehokkuuteen liittyvät ratkaisut, ja niillä edistetään unionin tavoitetta luoda työpaikkoja ja kasvua sekä houkuttaa investointeja.

Ehdotettujen sähkömarkkinoiden rakennetta koskevien säännösten tavoitteena on luoda tasapuoliset toimintaedellytykset kaikille resursseille ja integroida uusiutuvat energialähteet markkinoille. Samalla tarkoituksena on lujittaa lyhyen aikavälin markkinoita tekemällä niistä entistä reaaliaikaisempia sekä tehostamalla säätösähkömarkkinoita, jotta vaihtelevia ja huonommin ennustettavia uusiutuvia luonnonvaroja voitaisiin hyödyntää mahdollisimman paljon ja kustannustehokkaasti markkinakontekstissa. Tämän lisäksi ehdotetulla lainsäädännöllä pyritään houkuttelemaan tarvittavia investointeja sähkömarkkinoille parantamalla hintasignaaleja. Tätä varten esimerkiksi poistetaan hintakatot, jotta hinnat perustuisivat sähkön todelliseen arvoon kulutushuippujen aikana, ja lujitetaan nykyistä sääntelykehystä sen varmistamiseksi, että uudet investoinnit ja tuotantopäätökset kohdistuisivat maantieteellisesti hintasignaalien perusteella (esimerkiksi käyttämällä hintavyöhykkeitä, jotka perustuvat siirtoverkon rakenteelliseen ylikuormitukseen).

Ehdotetuilla säännöksillä pyritään tekemään sähköjärjestelmästä joustavampi. Siksi niiden tavoitteena on tuoda käyttöön kysyntäjousto, jotta kuluttajat voisivat osallistua täysipainoisesti markkinoille. Tämä toteutetaan esimerkiksi tuomalla kaikkien kuluttajien ulottuville vaihtuvahintaiset sähkösopimukset ja älymittarit, joissa on tietyt vähimmäistoiminnot. Tämän lisäksi ehdotetut säännökset kannustaisivat jakeluverkonhaltijoita tehostamaan toimintaansa vaihtelevamman uusiutuvan sähköntuotannon yhteydessä ja samalla turvaisivat niiden aseman neutraaleina markkinavälittäjinä.

Vaikka onkin tärkeää varmistaa, että sähkömarkkinoille saadaan riittävästi investointeja, ja parantaa markkinoiden kykyä hyödyntää niitä suunniteltujen uudistusten avulla, kapasiteettimekanismien käyttöönotossa tulisi noudattaa tiettyjä ehtoja. Tämän vuoksi ehdotetaan myös toimenpiteitä, joilla kapasiteettimekanismeja voidaan paremmin mukauttaa jäsenvaltioiden kesken. Näin pyritään välttämään kielteiset vaikutukset sisämarkkinoiden toimintaan. Kapasiteettimekanismit laaditaan avoimen ja koko EU:n laajuisen resurssien riittävyysarvioinnin perusteella, ja niihin tulisi voida osallistua rajojen yli.

Tämän lisäksi on määrä tehdä rajatylittävässä toiminnassa käytettäviin yhteisiin menetelmiin perustuva, järjestelmällisempi riskien arviointi, jonka tarkoituksena on parantaa EU:n sähköjärjestelmän riskeihin varautumista. Jäsenvaltiot velvoitettaisiin laatimaan kaksiosainen riskeihinvarautumissuunnitelma. Ensimmäinen osa kuvaa kansallisia toimenpiteitä, ja toisessa määritellään jäsenvaltioiden kesken ennalta sovitut alueelliset toimenpiteet, joita ovat esimerkiksi alueelliset stressitestit, yhteistyömenettelyt erilaisissa kriisiskenaarioissa sekä sopimus samanaikaisten sähkökriisitilanteiden käsittelystä.

Kilpailun lisäämiseksi sähkön vähittäismarkkinoilla lainsäädäntöehdotuksessa esitetään, että yleinen hintasääntely poistettaisiin asteittain käytöstä. Samalla heikommassa asemassa olevia kuluttajia autettaisiin siirtymävaiheen hintasääntelyllä. Kuluttajien osallistumista lisätään rajoittamalla sopimuksen irtisanomismaksujen käyttöä ja lujittamalla älymittareiden käyttöönottoa koskevia säännöksiä. Kuluttajien luottamusta vertailusivustoihin pyritään lisäämään. Lisäksi ehdotetaan periaatteita, joilla varmistetaan, että energialaskut ovat selkeitä ja helposti ymmärrettäviä. Myös syrjimätön mahdollisuus saada kuluttajatietoja varmistetaan, jotta uudet markkinoille tulijat ja energiapalveluyritykset voisivat kehittää uusia palveluja.

Uusiutuva energia

Ehdotuksen tarkoituksena on osittain muuttaa uusiutuvia energialähteitä koskevaa direktiiviä (2009/28). Siinä esitetään lokakuun 2014 Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti sitovaksi EU:n tason tavoitteeksi, että vuonna 2030 uusiutuvista lähteistä saatavan energian osuus unionin energian kokonaisloppukulutuksesta olisi vähintään 27 prosenttia.

Ehdotuksessa käsitellään uusiutuvan energian tukijärjestelmiä, uusiutuvan energian omaehtoista tuotantoa ja kulutusta, alueellista yhteistyötä, alkuperätakuita, hallinnollisia menettelyjä, tiedottamista ja koulutusta sekä biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassapolttoaineiden kestävyyttä ja niiden käytöstä saatavia kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevia kriteereitä. Ehdotus on suunnattu kolmelle loppukäyttösektorille: sähkö (RES-E), lämmitys ja jäähdytys (RES-H&C) ja liikenne (RES-T).

Seuraavassa kuvataan ehdotuksen keskeiset uudet kohdat.

Jäsenvaltioiden tulisi asettaa kansalliset panoksensa EU:n vuodelle 2030 asetetun sitovan kokonaistavoitteen saavuttamiseksi. Näiden perustana tulisi käyttää voimassa olevassa uusiutuvasta energiasta annetussa direktiivissä 2009/28/EY vahvistettuja, vuodelle 2020 asetettuja sitovia kansallisia tavoitteita. Ehdotus sisältää yleiset periaatteet, joita jäsenvaltioiden tulisi noudattaa uusiutuvan energian tukijärjestelmien suunnittelussa. Näin varmistetaan niiden vakaus ja tehdään uusiutuvasta energiasta markkinoihin vastaavaa. Näihin periaatteisiin sisältyvät erityisesti takautumattomuuslauseke, markkinapohjainen toimintatapa, jäsenvaltioiden kolmivuotissuunnitelmien avulla toteutettava investointivarmuus sekä tukijärjestelmien osittainen (10–15 prosenttia) avaaminen muissa jäsenvaltioissa toimiville tuottajille. Tavoitteena on alentaa uusiutuvien energialähteiden hyödyntämisen kustannuksia ja edistää alueellisia ratkaisuja. Jäsenvaltioiden tulisi perustaa keskitetty asiointipiste, joka koordinoi koko lupien myöntämisprosessia hakijoille, jotka haluavat rakentaa ja käyttää uusiutuvan energian tuotantolaitoksia sekä niihin liittyvää siirto- ja jakeluinfrastruktuuria. Lupien myöntämisprosessin tulisi kestää enintään kolme vuotta, ja teholtaan alle 50 kW:n laitosten osalta riittäisi pelkkä ilmoitus. Olemassa olevien laitosten polttoainelähteen vaihtamista koskevan lupien myöntämisprosessin tulisi kestää enintään vuoden. Tähän yhteyteen suunnitellaan myös yksinkertaistettua ilmoitusta. Näiden lisäksi ehdotuksessa määritellään tietyt vähimmäisvaatimukset, jotka koskevat (pienimuotoisesti) uusiutuvaa energiaa tuottavien toimijoiden, omaa uusiutuvaa energiaa käyttävien toimijoiden sekä uusiutuvaa energiaa tuottavien yhteisöjen oikeuksia. Ehdotukseen sisältyy myös jäsenvaltioiden velvoite helpottaa hallinnollisesti sähkönhankintasopimusten tekemistä.

Lämmityksen ja jäähdytyksen osalta ehdotuksessa annetaan jäsenvaltioille vaihtoehtoja lisätä uusiutuvan energian osuutta lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmissä (pyrkimällä lisäämään uusiutuvan energian käyttöä lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmissä 1 prosenttiyksiköllä vuodessa) sekä annetaan uusiutuvan energian tuottajille syrjimätön pääsy paikallisiin kaukolämmitys- ja jäähdytysjärjestelmiin. Liikenteen alalla ehdotuksessa veloitetaan eurooppalaiset liikennepolttoaineen toimittajat lisäämään markkinoille toimittamiensa edistyneiden uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden (biopolttoaineet, biokaasu, uusiutuvista energialähteistä saatava sähkö sekä muuta kuin biologista alkuperää olevat uusiutuvat nestemäiset ja kaasumaiset polttoaineet) osuutta 1,5 prosentista 6,8 prosenttiin vuosina 2021–2030. Samalla pienennetään ravinto- tai rehuksveista valmistettujen nestemäisten biopolttoaineiden enimmäisosuutta. Toisaalta ehdotukseen ei sisälly voimassa olevaa sitovaa kansallista tavoitetta, jonka mukaan vuonna 2020 uusiutuvan energian osuuden tulisi liikennesektorilla olla 10 prosenttia. Jäsenvaltioiden tulisi lisäksi perustaa yhteenliitettyjä kansallisia tietokantoja, joiden avulla seurataan uusiutuvien polttoaineiden käyttöä lämmityksessä ja jäähdytyksessä sekä liikenteessä. Tietokantoja voidaan käyttää myös tähän liittyvien merkityksellisten parametrien laskentaan.

Biopolttoaineiden, bionesteiden ja biomassan osalta ehdotuksessa määritellään uudet kestävyyskriteerit metsäbiomassalle, laajennetaan kestävyyskriteereitä koskemaan myös biomassapolttoaineita, nostetaan erilaisten biopolttoaineiden käytöstä saatavien kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten vähimmäistasoja sekä esitetään, että suurissa biomassalla toimivissa sähkön tuotantolaitoksissa on käytettävä sähkön ja lämmön tehokkaaseen yhteistuotantoon tarkoitettua tekniikkaa.

Ehdotus asetukseksi energiaunionin hallinnosta¹ sisältää säännökset, jotka koskevat niin sanottua entä jos -tilannetta. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa jäsenvaltioiden yhteinen panos ei riitä saavuttamaan sen lineaarisen kehityskulun tasoa, jolla vuodelle 2030 asetettu koko EU:n tason sitova kokonaistavoite saavutettaisiin. Säännökset sisältävät mahdollisia jäsenvaltioissa ja unionin tasolla toteutettavia lisätoimenpiteitä, joilla varmistetaan, että koko EU:n tason tavoite saavutetaan.

Komissio perustaa tukirahoituskehysten, jolla parannetaan unionin varojen käyttöä direktiivin tavoitteiden edistämiseksi ja kannustetaan jäsenvaltioita sitoutumaan entistä vahvemmin uusiutuvien energiamuotojen käyttöön.

¹ Huom.: Ks. asiak. 15090/16, 27 artikla.

Energiatehokkuus ja rakennusten energiatehokkuus

Energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU ja rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU kohdennetulla tarkistamisella pyritään energiatehokkuuden etusijalle asettavan periaatteen mukaisesti luomaan työpaikkoja ja kasvua sekä parantamaan toimitusvarmuutta. Lisäksi edistetään vuodelle 2030 asetettuja hiilestä irtautumista koskevia EU:n tavoitteita. Tässä suhteessa ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään pitämään energiatehokkuustoimet esitetyllä tasolla vuoteen 2020 asti ja erityisesti korjaamaan nykyistä erittäin energiatehotonta rakennuskantaa.

Lokakuun 2014 Eurooppa-neuvoston päätelmissä esitetään EU:n tasolle ohjeellinen 27 prosentin energiatehokkuustavoite. Päätelmissä kehoitetaan myös tarkistamaan tavoitetta vuoteen 2020 mennessä mahdollisesti 30 prosenttiin. Komissio on tarkastellut uudelleen tavoitetasoa ja ehdottaa nyt sitovaa 30 prosentin EU:n tavoitetta. Kokonaistavoite on ilmoitettu olettaen, että primäärienergian kulutus EU:ssa vuonna 2030 on enintään 1 321 miljoonaa öljykvivalenttitonnia (Mtoe) ja loppuenergian kulutus enintään 987 Mtoe. Jäsenvaltioiden tulee ottaa tämä huomioon, kun ne päättävät ohjeellisista kansallisista energiatehokkuuspanoksistaan.

Vuosittaisen 1,5 prosentin energiansäästövelvoitteen voimassaoloa ehdotetaan jatkettavaksi vuoteen 2030 asti ja mahdollisesti pitemmäksikin aikaa. Energiatehokkuusvelvoitejärjestelmät asetetaan yhdenvertaiseen asemaan sellaisten vaihtoehtoisten toimenpiteiden kanssa, joilla on sama vaikutus. Näin lisätään joustavuutta. Uusissa säännöksissä edellytetään, että jäsenvaltiot ottavat huomioon energiaköyhyyden määrittäessään soveltuvimpia toimenpiteitä. Lisäksi direktiivissä selkeytetään energiasäästöjen laskentatapaa koskevia vaatimuksia ja tarkistetaan lämmitykseen liittyvää mittaamista ja laskutusta koskevia velvoitteita, joiden tarkoituksena on tehdä energialaskuista selkeämpiä ja käyttäjälähtöisempiä.

Rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU uudelleentarkastelussa edellytetään, että jäsenvaltioilla on selkeä visio rakennuskantansa muuttamisesta vähähiiliseksi vuoteen 2050 mennessä. Tätä varten niiden on laadittava pitkän aikavälin peruskorjausstrategia, jossa asetetaan selkeät välitavoitteet vuodelle 2030. Korjausten rahoittamiseksi komissio ehdottaa, että otettaisiin käyttöön mekanismeja, joilla puututaan rahoitusvajeeseen ja markkinaesteisiin. Lisäksi komissio on käynnistänyt Älykästä rahoitusta älykkäille rakennuksille -aloitteen. Ehdotuksessa kannustetaan hyödyntämään rakennuksissa nykyaikaista teknologiaa tuomalla käyttöön älykkäitä ratkaisuja koskevan indikaattorin. Ehdotuksen tavoitteena on myös varmistaa, että asianmukainen sähköajoneuvojen latausinfrastruktuuri tulee saataville kaikissa rakennuksissa, jotka eivät ole asuinrakennuksia, sekä uusissa asuinrakennuksissa. Lisäksi tarkistetaan rakennusten energiatehokkuuden laskentamenetelmää, jotta voitaisiin asianmukaisesti arvioida uusiutuvan energian käyttöä sekä kuroa umpeen laskennallisen energiantarpeen ja todellisen kulutuksen välinen ero.

Hallinnointi

Koska vuoden 2020 jälkeiselle ajalle (jonka lokakuun 2014 Eurooppa-neuvosto jätti käsittelemättä) ei ole uusiutuvia energialähteitä ja energiatehokkuutta koskevia kansallisesti sitovia tavoitteita, ehdotuksessa määritellään Pariisin sopimuksen mukaisesti yhteistyö- ja valvontamekanismit. Niiden tarkoituksena on auttaa varmistamaan, että energiaunionin tavoitteet ja päämäärät, erityisesti vuodelle 2030 asetetut uusiutuvia energialähteitä ja energiatehokkuutta koskevat EU:n tason tavoitteet sekä EU:n ilmastotavoitteet, saavutetaan yhdessä ja että näille ja muille aloille ehdotetut laaja-alaiset toimet muodostavat johdonmukaisen ja koordinoitun kokonaisuuden.

Valvontamekanismi perustuu siihen, että jäsenvaltiot toimittavat yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman, joka kattaa kaikkia energiaunionin viittä ulottuvuutta (energiaturvallisuus, energian sisämarkkinat, energiatehokkuus, hiilestä irtautuminen sekä tutkimus, innovointi ja kilpailukyky) koskevat jäsenvaltion tavoitteet, politiikat ja toimenpiteet. Näitä ovat myös kasvihuonekaasujen vähentämistä koskevat tavoitteet, nielujen aikaansaamat poistumat sekä politiikat ja toimenpiteet, jotka liittyvät myös Pariisin sopimukseen ja YK:n ilmastomuutoksen puitesopimukseen. Suunnitelmien tulisi kattaa vuodet 2021–2030 (ja ne uusittaisiin sen jälkeen aina 10 vuodeksi kerrallaan). Lisäksi suunnitelmien tulisi soveltuvin osin sisältää vuoteen 2050 ja siitä eteenpäin ulottuvat näkymät. Jäsenvaltioiden tulisi esitellä suunnitelmien luonnokset 1. tammikuuta 2018 mennessä ja lopulliset suunnitelmat 1. tammikuuta 2019 mennessä. Päivitetyt suunnitelmien luonnokset tulisi esitellä 1. tammikuuta 2023 mennessä ja päivitetyt lopulliset suunnitelmat 1. tammikuuta 2024 mennessä. Seuraavien suunnitelmien luonnosten, lopullisten suunnitelmien ja päivitettyjen suunnitelmien toimittamisen määräaika olisi aina edellisestä määräajasta kymmenen vuoden kuluttua.

Lisäksi asetuksella otetaan käyttöön jäsenvaltioiden laatimat yhdennetyt kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevat kaksivuotiset edistymisraportit, jotka jäsenvaltioiden tulee toimittaa komissiolle (ensimmäiset raportit on toimitettava viimeistään 15. maaliskuuta 2021). Raportit laaditaan myöhemmin määritettävän, keskeisiä indikaattoreita käyttävän raportointimallin perusteella. Asetuksella otetaan käyttöön myös vuosittaiset raportit siltä osin kuin kansainväliset sitoumukset niitä edellyttävät. Tämän raportointimenettelyn tulisi korvata ja yhdenmukaistaa lähes kaikki nykyiset EU:n energia- ja ilmastolainsäädännön mukaiset raportointivelvoitteet. Lisäksi tulisi jatkaa kasvihuonekaasupäästöjen ja nielujen aikaansaamien poistumien arviointiin tarkoitettujen kansallisten ja unionin inventaariojärjestelmien käyttöä. Raportointiin tulisi käyttää sähköistä raportointialustaa, jonka perustaksi olisi otettava nykyiset raportointiprosessit ja tietokannat.

Prosessille, jonka mukaisesti jäsenvaltiot vahvistavat panoksensa vuodelle 2030 asetettujen uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi, ehdotetaan suuntaviivoja. Jäsenvaltioiden tulisi toimittaa vähintään vuoteen 2040 ulottuvat eriytetyt ennusteet, jotka koskevat energiaunionin viiteen ulottuvuuteen liittyviä a) nykyisiä politiikkoja ja b) suunniteltuja politiikkoja. Tämän lisäksi jäsenvaltioiden tulisi arvioida yhdennettyihin suunnitelmiin sisältyvien politiikkojen ja toimenpiteiden makroekonomisia, ympäristöön liittyviä, osaamiseen liittyviä ja sosiaalisia vaikutuksia ja myös mainittuihin viiteen ulottuvuuteen liittyvien politiikkojen vuorovaikutusta vähintään vuoteen 2030 asti. Samalla tulisi verrata nykyisiä ja suunniteltuja politiikkoja koskevia ennusteita.

Komission ja jäsenvaltioiden välisen monivaiheisen jäsennellyn prosessin tulisi varmistaa se, että energiaunionin tavoitteet saavutetaan suunnitellusti yhdessä. Prosessi käsittäisi komission toteuttaman seurantajärjestelmän ja tarvittaessa komission antamat suositukset, jotka jäsenvaltioiden tulisi ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon pitäen mielessä, että tietyt EU:n tason tavoitteet ovat sitovia. Ehdotukseen sisältyy lisäksi säännöksiä, jotka koskevat alueellista yhteistyötä ja kansallisten sidosryhmien osallistumista. Euroopan ympäristökeskuksen olisi avustettava komissiota tarpeen mukaan.

Jos komissio katsoo, että jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella on mahdollista, ettei energiaunionin (erityisesti uusiutuvia energialähteitä ja energiatehokkuutta koskevia) tavoitteita saavuteta (entä jos -tilanne), se voi antaa jäsenvaltioille suosituksia ja toteuttaa tarpeen mukaan lisätoimia unionin tasolla.

Uusiutuvien energialähteiden (joihin liittyy EU:n sitova tavoite) osalta tällaisiin lisätoimiin voi sisältyä esimerkiksi jäsenvaltioiden yhteinen velvoite toteuttaa kansallisia toimenpiteitä, kuten muuttaa uusiutuvien energialähteiden osuutta lämmityksen ja jäähdytyksen ja/tai liikenteen alalla, tai rahoittaa uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen tarkoitettua rahoitusalustaa unionin tasolla. Komissio voi perustaa tällaisen alustan antamalla delegoidun säädöksen.

Energiatehokkuuden (johon ehdotetaan liitettäväksi EU:n sitova tavoite) osalta tällaisiin unionin toimiin voi sisältyä tuotteiden, rakennusten ja liikenteen energiatehokkuutta parantavia lisätoimia.

Sekä uusiutuvien energialähteiden että energiatehokkuuden alalla komission tulisi vuonna 2023 arvioida, ovatko jäsenvaltioiden toimet riittäviä. Arvioon perustuvat lisätoimet on määrä toteuttaa vuoteen 2024 mennessä.

Energiaunionikomitea (joka korvaisi nykyisen ilmastonmuutoskomitean ja tarvittaessa muita komiteoita) perustettaisiin, ja asetusta tarkistettaisiin vuonna 2026.

Ehdotukseen sisältyy vastaavia säännöksiä, jotka liittyvät monien energiapolitiikkaa koskevien EU:n säädösten sisältämiin tavoitteisiin sekä useiden sellaisten ilmasto- ja energiapolitiikkaa koskevien lainsäädäntöehdotusten sisältämiin tavoitteisiin, jotka komissio on äskettäin esittänyt². Siksi koko neuvotteluprosessissa on varmistettava kaikissa muissa asiaankuuluvissa lainsäädäntöehdotuksissa (ks. alaviite) sekä tässä hallintoehdotuksessa olevien vastaavien säännösten välinen yhdenmukaisuus.

² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi **maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä** vuoteen 2030 ulottuviin EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä muista ilmastonmuutosta koskevista tiedoista raportoimiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (LULUCF)
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi **sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä** jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030 joustavaa energiaunionia varten ja Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi sekä järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä muista ilmastonmuutosta koskevista tiedoista raportoimiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (taakanjakoasetus)
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi **uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä** (uudelleenlaadittu)
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi toimista **kaasunsaannin turvaamiseksi** ja asetuksen (EU) 994/2010 kumoamisesta
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi **energiatehokkuudesta** annetun direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi **rakennusten energiatehokkuudesta** annetun direktiivin 2010/31/EU muuttamisesta
Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi **riskeihin varautumisesta sähköalalla** ja direktiivin 2005/89/EU kumoamisesta.

II KESKUSTELU

Ministereitä pyydetään esittämään alustavat näkemyksensä³ Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille -paketista ja käsittelemään seuraavia aiheita:

- miten voidaan yhteisen julistuksen⁴ mukaisesti edistyä merkittävästi ja saada mahdollisuuksien mukaan paketti viimeistelyä vuoden 2017 loppuun mennessä
 - miten voidaan parhaalla tavalla varmistaa, että yleisessä toimintamallissa hyödynnetään tärkeitä – myös institutionaalisia – synergioita
 - miten voidaan parhaalla tavalla hyödyntää alueellista yhteistyötä siirtymisen helpottamiseksi.
-

³ Huom.: valtuuskuntia pyydetään toimittamaan kannanottonsa kirjallisesti, jotta ministerit voivat keskittyä tärkeimpiin viesteihin.

⁴ Ks. asiak. 15375/16.